

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З ДИСЦИПЛІНИ «Організація праці»

Тема 1. Сутність, зміст та завдання організації праці

1. Поняття праці та її характер в умовах ринкової економіки.
2. Суть понять “організація праці”, “наукова організація праці”.
3. Зміст організації праці.
4. Мета і завдання організації праці на підприємстві, в установі.
5. Принципи організації праці.
6. Соціально-економічні основи організації праці.
7. Нормативні основи організації праці.
8. Правові основи організації праці.
9. Психофізіологічні основи організації праці.

Тема 2. Становлення та розвиток наукової організації праці

10. Історія розвитку організації праці в Україні.
11. Центральний інститут праці і його роль в розвитку організації праці.
12. Стаханівський рух.
13. Зміст і соціально-економічна сутність системи Ф. Тейлора.
14. Фордизм як напрямок організації праці.

Тема 3. Економічна і соціальна ефективність вдосконалення організації праці

15. Поняття економічної та соціальної ефективності організації праці. Взаємозв'язок між економічною і соціальною ефективністю вдосконалення організації праці.
16. Система показників економічної ефективності вдосконалення праці та методика їх розрахунку.
17. Організація праці і прибутковість підприємства.

Тема 4. Трудовий процес, його складові, методи дослідження та основи раціоналізації

18. Виробничий процес: сутність, класифікація та складові.
19. Технологічний процес: сутність, та вимоги до проектування технологічний процесів.
20. Трудовий процес як невід'ємна складова виробничого процесу.
21. класифікація трудових процесів та особливості їх організації.
22. Структура трудового процесу.
23. Виробнича операція: поняття, характерні ознаки, класифікація виробничих операцій.
24. Структура і зміст виробничої операції.
25. Аналіз виробничих операцій: методи та технічні засоби Проектування трудових операцій.
26. Трудові прийоми, трудові дії, їх класифікація.
27. Трудові рухи, класифікація трудових рухів.

28. Методи і способи дослідження трудових рухів.
29. Методи праці: поняття, значення в організації трудового процесу.
30. Дослідження методів праці та проектування раціональних методів і прийомів праці. Форми впровадження.
31. Сутність досліджень Ф. і Л. Гілберті з проектування раціональних методів праці.
32. Вітчизняні та зарубіжні системи мікроелементів, сфера застосування.
33. Проектування раціональних трудових процесів: етапи проектування та їх зміст.
34. Вимоги наукової організації праці до проектування трудових процесів.
35. Ергономіка і раціоналізація трудових процесів.
36. Карти організації трудових процесів, їх зміст та призначення.

Тема 5. Поділ і кооперація праці

37. Поділ праці на підприємстві, в організації.
38. Технологічний поділ праці, основні напрямки його вдосконалення.
39. Функціональний поділ праці, основні напрямки його вдосконалення.
40. Поопераційний поділ праці, його позитивні і негативні моменти.
41. Монотонність праці: причини виникнення та шляхи запобігання.
42. Кваліфікаційний поділ праці, основні напрямки його вдосконалення.
43. Кооперація праці на підприємстві, її сутність, значення та форми.
44. Суміщення професій, функцій: сутність умови введення та соціально-економічне значення.
45. Проектування та впровадження суміщення.
46. Багатоверстатне обслуговування: умови введення, особливості організації праці. Ефективність багатоверстатного обслуговування.
47. Аналіз поділу і кооперації праці.
48. Кількісна оцінка рівня поділу праці.
49. Мета поділу праці.
50. Проектування і впровадження нових раціональних форм поділу праці.
51. Чинники, що впливають на вибір форм поділу і кооперації праці.
52. Соціально-економічне значення поділу і кооперації праці. Показники ефективності.

Тема 6. Організація і обслуговування робочих місць

53. Поняття робочого місця, робочі зони. Роль робочого місця в організації праці.
54. Класифікація робочих місць і особливості їх організації.
55. Спеціалізація робочих місць.
56. Універсальні робочі місця особливості їх організації.
57. Обладнання на робочому місці, вимоги до нього.

58. Технологічне оснащення на робочому місці, вимоги до нього. Основні напрямки аналізу технологічного оснащення.
59. Організаційне оснащення робочого місця, вимоги до нього.
60. План робочого місця, основні вимоги до нього.
61. Робоча поза, вибір робочої пози.
62. Мікро класифікація робочої зони.
63. Функції обслуговувань робочих місць промислового підприємства та їх зміст.
64. Форми обслуговування робочих місць, та їх сутність. Чинники, що впливають на вибір форм обслуговування.
65. Системи обслуговування робочих місць, їх сутність.
66. Основні принципи проектування організації обслуговування робочих місць.
67. Карти організації праці на робочому місці, їх зміст та призначення.
68. Типові проекти організації робочих місць, їх структура, зміст та ефективність застосування.

Тема 7. Атестація робочих місць

69. Сутність атестації робочих місць. Зміст роботи з проведення атестації робочих місць.
70. Облік робочих місць. Міста та завдання обліку.
71. Паспорт робочого місця, його зміст та призначення.
72. Атестація робочих місць, мета та завдання.
73. Автоматизовані документи, які використовують при проведенні атестації робочих місць.
74. Аналіз і оцінка технічного рівня робочого місця. Основні напрямки аналізу.
75. Аналіз і оцінка організаційного рівня робочого місця основні напрямки аналізу.
76. Раціоналізація робочих місць за результатами їх атестації.
77. Матеріальне стимулювання персоналу за ефективно проведення атестації і раціоналізації робочих місць.
78. Соціально-економічна ефективність заходів вдосконалення раціоналізації робочих місць.

Тема 8. Колективні форми організації праці

79. Сутність колективної форми організації праці.
80. Соціально-економічне значення колективної форми організації праці.
81. Соціально-психологічні аспекти колективної організації праці.
82. Виробнича бригада основна форма колективної праці. Види виробничих бригад.
83. Технологічні, організаційні та економічні передумови організації виробничих бригад.
84. Організація праці в бригадах: основні напрямки.

85. Керівництво бригадою. Професійно-кваліфікаційні вимоги до бригади.
86. Особливості організації праці в спеціалізованій виробничій бригаді.
87. Особливості організації праці в комплексній виробничій бригаді.
88. Підрядна форма організації праці в бригаді.
89. Економічна і соціальна ефективність запровадження бригадної форми організації праці.
90. Особливості організації праці на конвеєрі як колективної форми.

Тема 9. Умови праці

91. Поняття умов праці. Чинники, які формують умови праці.
92. Класифікація умов праці.
93. Елементи умов праці, їх сутність. Основні нормативно-правові документи, що регламентують стан умов праці.
94. Санітарно - гігієнічні умови праці.
95. Вплив шуму на організм і працездатність людини. Визначення рівня шуму, та шляхи його зниження.
96. Освітлення виробничих приміщень та його вплив на працівника.
97. Стан повітряного середовища та його вплив на людину.
98. Вплив вібрації на організм та працездатність людини.
99. Психофізіологічні елементи умов праці, їх сутність; чинники, що формують.
100. Монотонність праці: причини виникнення та шляхи її запобігання.
101. Психологічний клімат трудового колективу, як складова умов праці. Чинники, які впливають на стан психологічного клімату колективу.
102. Значення організації праці в формування психологічного клімату колективу.
103. Естетика на виробництві як складова умов праці.
104. Визначення коефіцієнта умов праці за санітарно-гігієнічними елементами.
105. Оцінка умов праці на робочому місці на основі визначення важкості праці.
106. Сутність та призначення гігієнічних нормативів.
107. Сутність гігієнічної класифікації праці.
108. Атестація робочих місць за умовами праці: порядок проведення та мета.
109. Карта умов праці на робочому місці, її зміст та призначення.
110. Завдання організації праці щодо поліпшення умов праці.
111. Основні напрямки поліпшення умов праці на виробництві.
112. Економічна та соціальна ефективність заходів щодо поліпшення умов праці.
113. Державна статистична звітність з стану умов праці на підприємстві та її зміст.

Тема 10. Режими праці та відпочинку

114. Режими праці та відпочинку, сутність та значення для підвищення ефективності праці.
115. Критерії ефективності режимів праці та відпочинку.
116. Працездатність людини. Роль організації праці в підвищення працездатності людини.
117. Зміст роботи з проектування режимів праці та відпочинку.
118. Змінний режим праці та відпочинку: сутність та особливості проектування.
119. Основні методи встановлення регламентованих перерв на відпочинок.
120. Зміст відпочинку та умови застосування пасивного та активного відпочинку.
121. Тижневі режими праці і відпочинку: їх сутність вимоги до проектування та основні напрямки їх раціоналізації.
122. Графіки змінності, особливості їх побудови в різних виробництвах. Вимоги до їх проектування.
123. Режими праці і відпочинку протягом місяця, року.
124. Нестандартні режими праці і відпочинку, їх сутність та сфера застосування.
125. Режим неповного робочого часу їх сутність та сфера застосування.
126. Гнучкі режими праці, їх сутність, умови застосування та ефективність.
127. Правові та нормативні документи, що регулюють режими праці та відпочинку на підприємстві.
128. Завдання організації праці в проектування і впровадження раціональних режимів праці та відпочинку.

Тема 11. Організація професійної підготовки робітничих кадрів.

129. Професійна орієнтація: сутність і завдання в ринкових умовах.
130. Професійний відбір: сутність, типи і види професійного відбору, етапи проведення.
131. Адаптація працівника: суть, методи, значення.
132. Завдання організації праці щодо професійної орієнтації і адаптації.
133. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників як нормативний документ організації професійної підготовки.
134. Професіограма: сутність та призначення. Професійна придатність її види і значення для профвідбору.
135. Підготовка робітничих кадрів в системі професійно-технічної освіти.
136. Зміст професійно-технічної освіти і завдання виробничого навчання.
137. Методи виробничого навчання та їх оцінка.
138. Завдання професійно-технічної освіти, ступені і види підготовки робітничих кадрів.
139. Підготовка робітничих кадрів на виробництві: форми методи.

- 140. Організація перепідготовки і навчання робітників другим професіям.
- 141. Організація підвищення кваліфікації робітників.

Тема 12. Дисципліна та мотивація праці

- 142. Дисципліна праці. Трудова дисципліна. Чинники, які формують трудову дисципліну.
- 143. Технологічна дисципліна, її сутність та чинники забезпечення.
- 144. Виробнича дисципліна.
- 145. Роль дисципліни праці в організації трудових процесів.
- 146. Шляхи зміцнення дисципліни праці.
- 147. Методи зміцнення дисципліни праці.
- 148. Колективний договір і його роль в зміцненні дисципліни праці.
- 149. Мотиви і мотивація.
- 150. Складові мотивації трудової діяльності.
- 151. Трудова мотивація як чинник підвищення ефективності праці.
- 152. Сучасні форми і методи матеріального стимулювання персоналу.
- 153. Методи нематеріальної мотивації трудової діяльності.
- 154. Мотиваційний моніторинг як засіб ефективного впливу на поведінку персоналу.
- 155. Завдання організації праці щодо розробки і впровадження ефективного механізму мотивації персоналу.

Тема 13. Організація праці управлінського персоналу

- 156. Суть організації управлінської праці.
- 157. Поділ і кооперація праці управлінського персоналу.
- 158. Організація та планування робочого місця керівника.
- 159. Використання технічних засобів управління.

Тема 14. Управління організацією праці на підприємстві.

- 160. Основні питання організації праці на підприємстві.
- 161. Структурні підрозділи, задіяні в організації праці, їх функції.
- 162. Аналіз стану (рівня) організації праці, мета аналізу, основні напрямки його проведення. Методи аналізу.
- 163. Комплексне проектування і впровадження організації праці.
- 164. Типові організаційні рішення в проектуванні організації праці.
- 165. Використання систем автоматизованого проектування і персональних комп'ютерів для проектування і вдосконалення організації праці.
- 166. Впровадження і стимулювання заходів щодо вдосконалення організації праці.

